

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ХАРАКТЕРИСТИКА СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПЕРІОД 2021-2027 РОКИ

**Фрум О.Л., к.е.н., доцент
Фролов В.С., здоб. СВО «Магістр»**

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

За останні часи відбулися кардинальні зміни в політиці, економіці, соціальній сфері. Економічна криза, децентралізація, нова державна регіональна політика, впроваджувані в країні реформи – земельна, податкова, пенсійна – зумовили необхідність внесення коректив у розробку як на державному, так і регіональному рівні програмних та прогнозних документів, у тому числі і стратегій соціально-економічного розвитку регіонів.

Означене викликало необхідність розробки в Одеській області нового стратегічного документа щодо соціально-економічного розвитку регіону, який відповідає вимогам часу і враховує зміни, що відбувалися та відбуваються в Україні. Отож, мета розробки Стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області на період 2021-2027 роки (далі – Стратегія) полягає у визначенні цілей, завдань, пріоритетів і напрямків сталого економічного та соціального розвитку Одеської області до 2027 року з урахуванням потреб та інтересів мешканців регіону [1].

Стратегія прийнята рішенням Одеської обласної ради від 03 березня 2020 року №1228-VII.

Стратегія визначає головну мету економічного та соціального розвитку області – перетворення Одещини в регіон з високим рівнем життя населення та умовами для гармонійного розвитку особистості на підставі модернізаційної і інвестиційно-інноваційної моделі, яка одночасно забезпечить посилення конкурентних переваг регіону.

Стратегія розглядається як плановий документ найвищого рівня в регіоні, а отже її реалізація вимагає зосередження відповідних ресурсів. Очікується, що зусилля владних структур, громадськості, наукових кіл будуть націлені на успішну реалізацію передбачених стратегією пріоритетів та заходів.

Бачення майбутнього, полягає у тому, що Одеська область – це розвинений регіон з високим рівнем життя населення, в якому кожна людина відчуває себе всебічно захищеною і впевненою в майбутньому своїх дітей, має вільний доступ до усіх соціальних благ та культурних надбань українського народу.

Крім того, Одещина – це регіон сталого економічного та соціального розвитку усіх її адміністративно-територіальних одиниць, в якому практично відсутні внутрішні диспропорції. Економіка області динамічно розвивається на основі сучасних науково-інноваційних екологічно-безпечних технологій і забезпечує високі соціальні стандарти життя

Стратегічна місія полягає в тому, що Одеська область – провідний регіон України, зразок суспільно-політичної стабільності, сприятливого бізнесового середовища, активного міжнародного співробітництва та відкритої влади

У відповідності до стратегічної місії стратегічна мета визначається як досягнення Одеською областю європейських стандартів життя населення та динамічного розвитку територіальних громад на основі визначених пріоритетів та консолідації зусиль влади, бізнесу і громадськості для їх реалізації.

Досягнення стратегічної мети передбачає:

- скорочення диспропорцій у соціальних показниках районів та міст області, у тому числі заробітній платі;
- збільшення обсягу інвестицій в основний капітал при одночасному зниженні диспропорцій за цим показником між галузями, районами та містами області;
- створення умов для сталого розвитку міст та районів, підвищення рівня життя населення, подолання бідності, формування середнього класу на основі підвищення економічного потенціалу регіонів;
- забезпечення дотримання визначених державних соціальних гарантій стосовно кожного громадянина незалежно від місця його проживання;
- розширення фінансово-економічних можливостей територіальних громад, посилення мотивації органів місцевого самоврядування щодо зміцнення місцевих бюджетів;
- зміцнення матеріальної бази органів місцевого самоврядування та підвищення їх ресурсного забезпечення.

Досягнення цілей, що визначені Стратегією, базується на створенні умов для ефективного вирішення існуючих проблем за допомогою програмно-цільового методу у системі планування розвитку регіону [2].

Основним правовим механізмом реалізації Стратегії соціально-економічного розвитку Одеської області є Конституція України, а також нормативно-правова база, що регламентує питання:

- здійснення функцій виконавчої влади та місцевого самоврядування (передусім, закони України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації») [3; 4];
- коротко-, середньо- та довгострокового прогнозування (Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», Концепція вдосконалення системи прогнозних і програмних документів з питань соціально-економічного розвитку України, постанова Кабінету Міністрів України «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету» [5]).

Вирішення проблем економічного характеру здійснюватиметься за

допомогою Податкового та Бюджетного кодексів України, а також законодавчих та нормативно-правових актів, які регламентують Державну регіональну політику.

Організаційний механізм реалізації Стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області містить наступні складові.

1. Формування інститутів соціального партнерства та розвитку механізмів і форм комунікації органів державного управління, бізнесу та суспільства.

Учасниками комунікаційного процесу є:

- центральні органи державної влади України;
- органи виконавчої влади та місцевого самоврядування Одеської області;
- регіональні галузеві асоціації та об'єднання підприємців і господарюючих суб'єктів;
- суб'єкти господарювання;
- суспільні організації, політичні партії;
- населення регіону.

2. Система програмно-планових документів з управління розвитком регіону:

- середньострокові прогнози розвитку Одеської області;
- щорічні програми соціально-економічного розвитку області та адміністративно-територіальних одиниць;
- цільові програми розвитку підприємств, установ та організацій, галузей виробництва та соціальної сфери;
- бюджети адміністративно-територіальних одиниць;
- угоди щодо регіонального розвитку між Одеською обласною радою та Кабінетом Міністрів України, що визначатимуть спільні заходи щодо регіонального розвитку;
- програми подолання стану депресивності окремих територій;
- контроль за ходом реалізації стратегічних пріоритетів і коригування на цій основі цілей, завдань та конкретних дій;
- періодична оцінка ресурсів, які необхідні для реалізації Стратегії;
- здійснення постійних контактів з центральними і місцевими органами влади для виявлення і розв'язання загальних проблем із застосуванням організаційно-правових норм, передбачених чинним законодавством.

Економічний механізм реалізації Стратегії соціально-економічного розвитку області містить:

- формування сприятливих умов для залучення інвестицій в економіку регіону;
- забезпечення пріоритетного розвитку інноваційно орієнтованих

галузей економіки;

- підтримку власного виробника промислової продукції;
- сприяння фінансовому оздоровленню підприємств;
- створення сприятливих умов формування ефективного власника;
- створення конкурентного середовища шляхом підвищення економічного потенціалу регіону;
- спрямування коштів бюджетів усіх рівнів на фінансування заходів, що мають пріоритетне соціальне значення для регіону;
- сприяння збільшенню обсягів фінансування на проведення наукових розробок та їхнє впровадження у виробництво;
- сприяння залученню кредитів банків та небанківських установ, коштів недержавних цільових фондів, лізингових компаній і т. ін. для здійснення пріоритетних заходів соціально-економічного розвитку регіону, впровадження новітніх технологій, інноваційних проектів.

Агресія росії суттєвим чином вплинула на Державну регіональну політику, висвітила подальші напрями її змін та сфери регулювання. Тимчасова окупація українських територій, руйнування інфраструктури та фонду нерухомого майна, вимушена міграція населення, скорочення транзитного та туристичного потенціалу, блокада портів висвітили потребу у зміні в пріоритетності розвитку галузей промисловості, спрямованості інвестицій та розвитку інфраструктури.

Тепер розробка та реалізація стратегій розвитку територій ускладнюється врахуванням потреби у повоєнному відновленні багатьох сфер соціально-економічного стану регіонів та України в цілому.

Література

1. Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області на період 2021-2027 роки / Одеська обласна рада. 03 березня 2020 року №1228-VII. URL: <https://oda.od.gov.ua/odeshyyna/soczialno-ekonomichnyj-ta-kulturnyj-rozvytok/strategichni-plany-dij-ta-programy-rozvytku/strategiya-regionalnogo-rozvytku/strategiya-rozvytku-odeskoyi-oblasti-na-2021-2027-roku/> (дата звернення 15.08.2023)
2. Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року: постанова Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 437-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80#Text> (дата звернення 19.08.2023)
3. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999р. № 586- XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (дата звернення 19.08.2023)
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 09.04.1999р № 586- XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97->

%D0%B2%D1%80#Text (дата звернення 15.08.2023)

5. Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2003р №621. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621-2003-%D0%BF#Text> (дата звернення 15.08.2023)

ІНТІВ ОНІТІ

53.	<i>Тарасенко Ю.В., Замлинський В.А.</i> СТРУКТУРА ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	191
54.	<i>Белов К.М.</i> УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ У М'ЯСОПЕРЕРОБНІЙ ГАЛУЗІ...	194
55.	<i>Вдовиченко В.О.</i> АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	197
56.	<i>Клименко К.В., Мельник В.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФРАНЧАЙЗИНГУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	201
57.	<i>Євтушок О.В., Голодонюк О.М.</i> ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У СУЧАСНОМУ МАРКЕТИНГУ.....	205
58.	<i>Содома Р.І.</i> БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	209
59.	<i>Алдакімов О.С.</i> ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	213
60.	<i>Вовчанська О.М., Іванова Л.О.</i> РОЛЬ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ У МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	217
61.	<i>Юхновська Ю.О., Волик Н.Г., Риженко О.М.</i> УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ.....	221
62.	<i>Савенко І.І., Гобачьов Д.С.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЕКСПОРТУ ПРОДУКТІВ ПЕРЕРОБКИ ЗЕРНА.....	224
63.	<i>Тулейбич О.М.</i> ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ПРИ ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	227
64.	<i>Фрум О.Л., Дзюбак В.С.</i> СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИДІВ ТА МЕТОДІВ ДІАГНОСТИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	230
65.	<i>Фрум О.Л., Фролов В.С.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПЕРІОД 2021-2027 РОКИ.....	234